

VARFÖR STÄLLA OM?

VAD VI VET OM FRITIDSBÅTARS PÅVERKAN

Ida Wendt,
Havsmiljöinstitutet

Kunskapssammanställning

Mål och syfte

Sammanställa vetenskaplig kunskap om miljöeffekter från fritidsbåtar, fokus grunda kustområden

Ge stöd för en mer hållbar förvaltning av fritidsbåtlivet

Målgrupper

Myndigheter, beslutsfattare, båtklubbar, företag i branschen, fritidsbåtsägare

<https://havsmiljoinstitutet.se/publikationer/rapportserie/2019/2019-3-fritidsbatars-paverkan-pa-grunda-kustekosystem-i-sverige>

FRITIDSBÅTARS PÅVERKAN PÅ GRUNDA KUSTEKOSYSTEM I SVERIGE

HAVSMILJÖINSTITUTETS RAPPORT NR 2019:3

Per-Olav Moksnes, Louise Eriander, Joakim Hansen, Jan Albertsson, Mattias Andersson, Ulf Bergström, Julia Carlström, Jenny Egardt, Ronny Fredriksson, Lena Granhag, Fredrik Lindgren, Kjell Nordberg, Ida Wendt, Sofia Wikström, Erik Ytreberg

 Havsmiljöinstitutet

 Havsmiljöinstitutet

Sverige har fantastiska förhållanden för fritidsbåtliv

En stark tradition av att vistas vid havet

Våra båtar blir större och får allt kraftigare motorer

Förskjutning mot fler motorbåtar

Konkurrens mellan fritidsbåtar och höga naturvärden

- Kustens mest värdefulla miljöer
- Mycket känsliga för störning

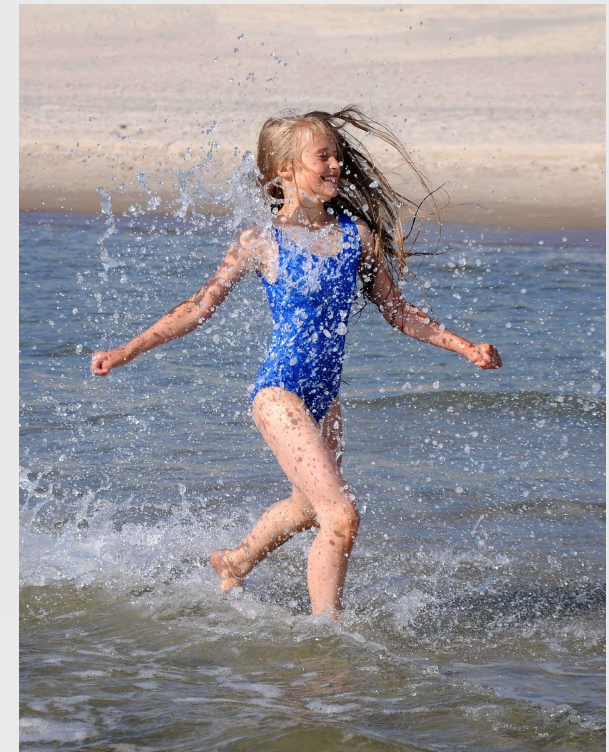

Foto: J Persson

Varför är grunda vikar viktiga?

Ekosystemtjänster:

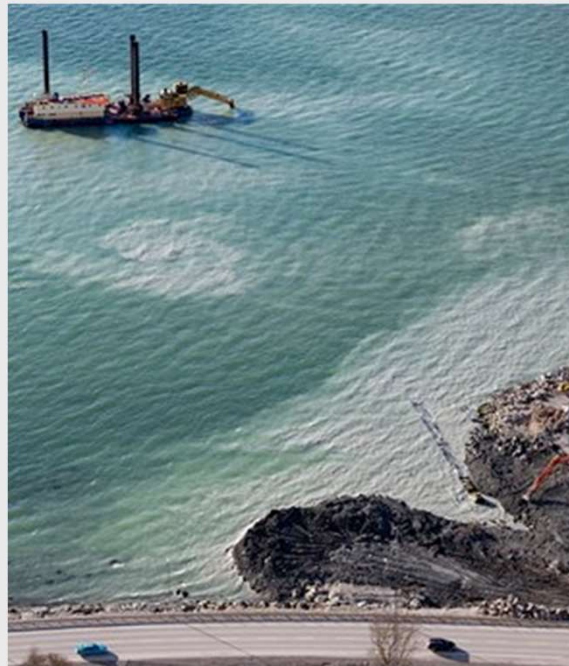
- Ökad biologisk mångfald
- Produktion av kommersiella fiskarter
- Klarare badvatten
- Minskade klimateffekter
- Minskad övergödning

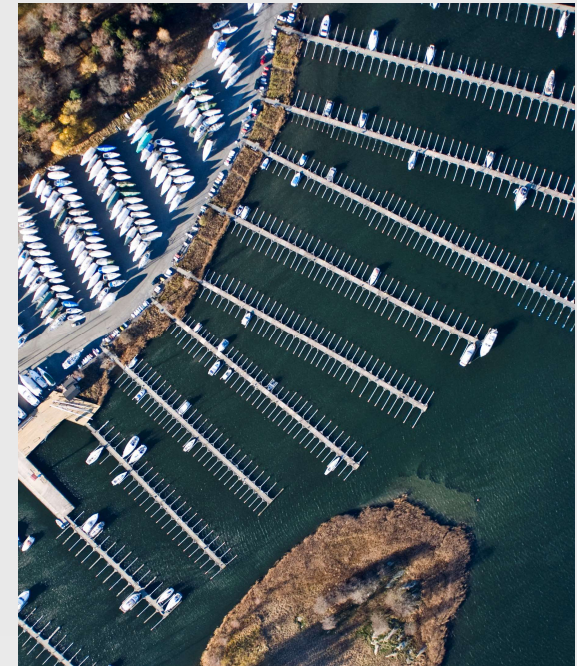
Strukturer och aktiviteter kopplade till fritidsbåtslivet

Fritidsbåtstrafik

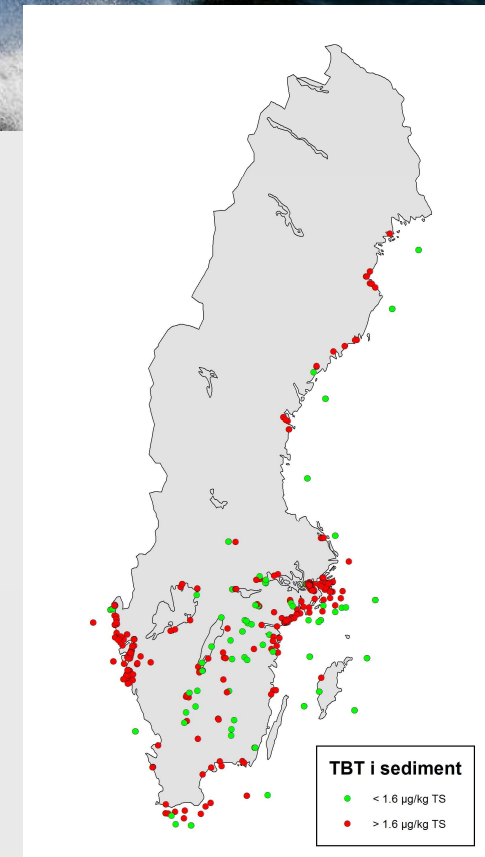
Muddring och dumpning

Strukturer för fritidsbåtar

Påverkan från fritidsbåtstrafik

- Bottenerosion och uppgrumling (svall och turbulens)
- Fysiska skador (skrov, propellrar, ankare)
- Undervattensbuller
- Utsläpp av föroreningar (bottenfärger, båtmotorer)
- Spridning av främmande arter

Utsläpp från båtmotorer

Antalet motorbåtar ökar

Vi ser höga halter giftiga ämnen som kan härröras till fritidsbåtar, både i marinor och naturhamnar

Under sommarmånaderna har fritidsbåtar ett högre utsläpp än den kommersiella båttrafiken

Kustnära utsläpp sommartid

L. Johansson et al. 2018

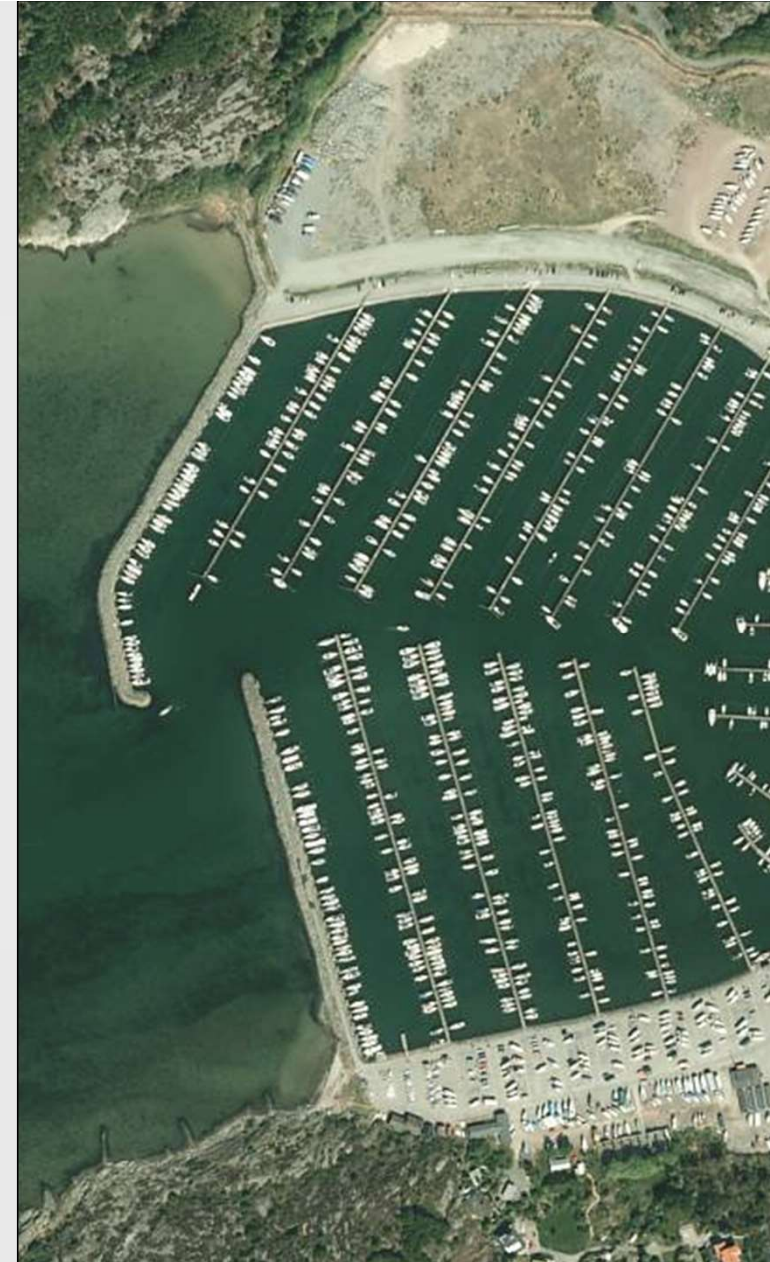
Påverkan från muddring och dumpning

- Direkt förstörelse genom avlägsnande av botten
- Övertäckning
- Förändrad hydrodynamik
- Uppgrumling och spridning av sediment
- Undervattensbuller

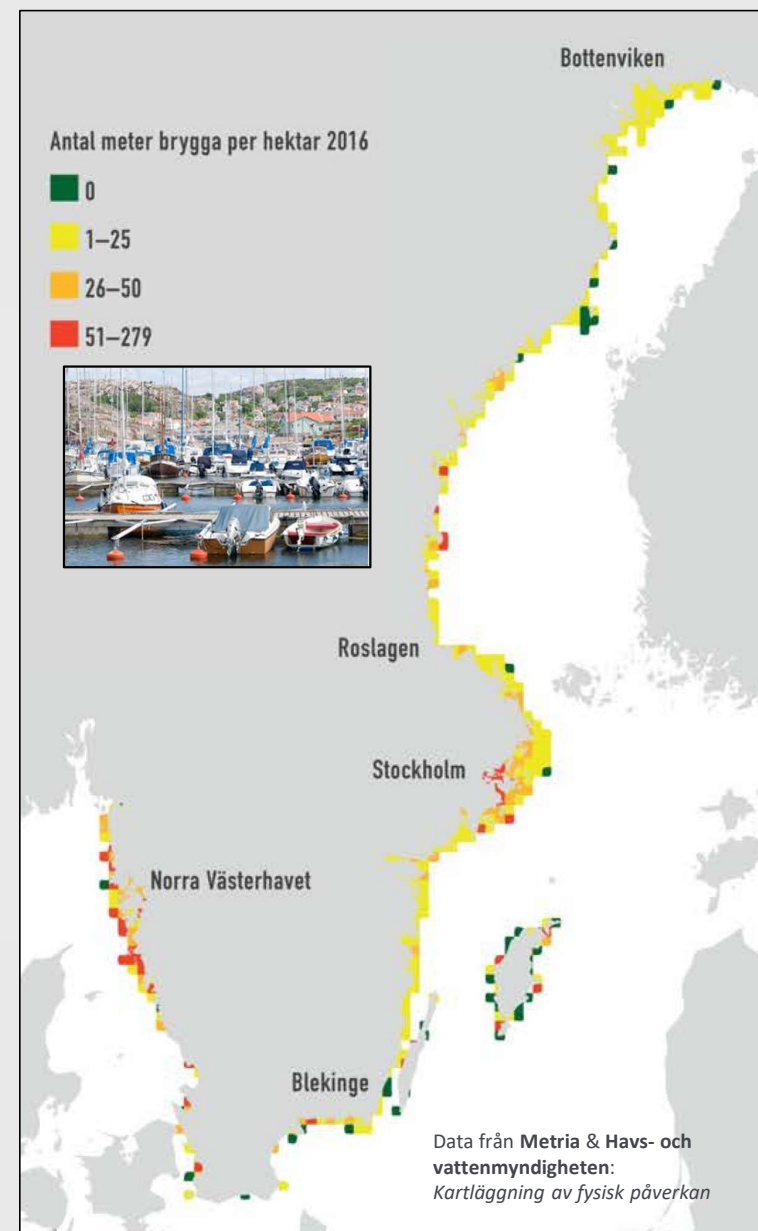
Påverkan från strukturer

- Direkt förstörelse genom övertäckning, ex stenkista
- Skuggning
- Förändrad hydrodynamik
- Undervattensbuller (anläggningsarbete)
- Uppgrumling av sediment (anläggning)
- Utsläpp av föroreningar (läckage)

Många små båtar ger stora effekter i känsliga miljöer

- Ca. 110 000 bryggor täcker nästan 200 mil botten
- Nästan 20% av grunda mjukbottnar negativt påverkade
- Ca. 1 700 nya bryggor varje år

Slutsatser

- Sammanställningen visar att fritidsbåtlivet ger omfattande negativ påverkan på grunda kustekosystem i Sverige
- I känsliga vågskyddade grundområden är den kumulativa miljöpåverkan idag allvarlig och utvecklingen **bedöms inte vara hållbar**
- För att minska påverkan och vända trenden behövs nya sätt att förvalta, använda och förvara fritidsbåtar

FRITIDSBÅTARS PÅVERKAN PÅ GRUNDA KUSTEKOSYSTEM I SVERIGE

HAVSMILJÖINSTITUTETS RAPPORT NR 2019:3

Per-Olav Moksnes, Louise Eriander, Joakim Hansen, Jan Albertsson, Mattias Andersson, Ulf Bergström, Julia Carlström, Jenny Egardt, Ronny Fredriksson, Lena Granhag, Fredrik Lindgren, Kjell Nordberg, Ida Wendt, Sofia Wikström, Erik Ytreberg

 Havsmiljöinstitutet

Miljömärkning av fritidsbåtshamnar

SÖKES: pilotmarina

NYTT PROJEKT

Projektledare:

Bianca Koroschetz

Bianca.koroschetz@gu.se

TACK för att
ni lyssnat!

Ida.wendt@gu.se

Sweboats Miljöpris

Havsmiljöinstitutet är ett samarbete
mellan fem olika lärosäten:

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Stockholms
universitet

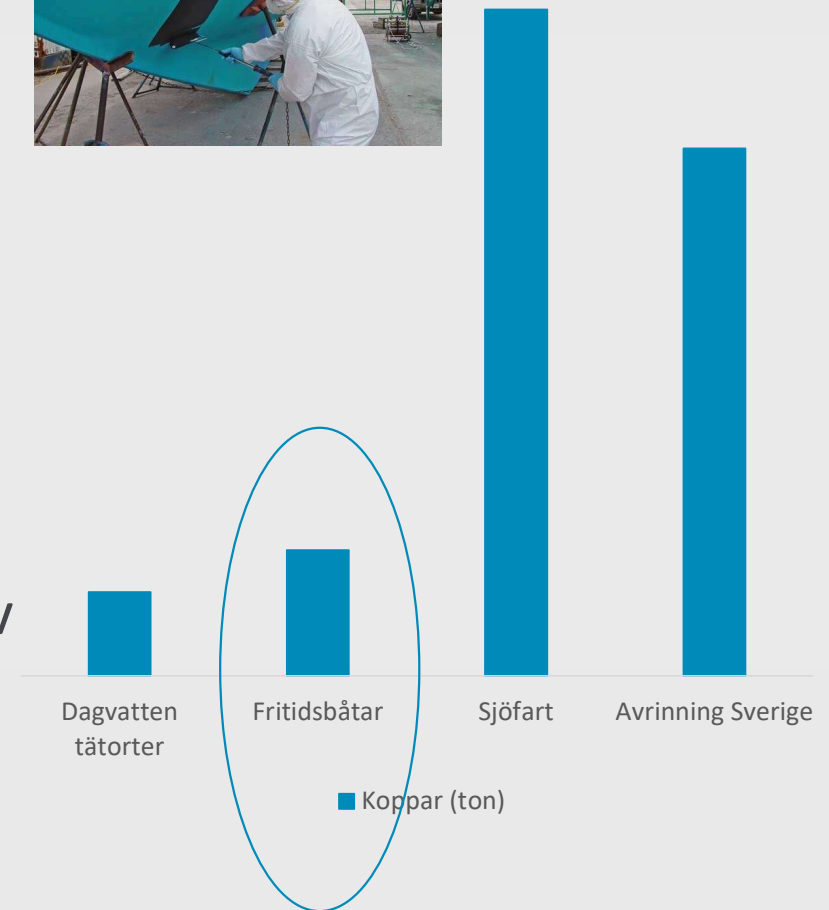
Linnéuniversitetet

www.havsmiljoinstitutet.se

Utsläpp från båtbottenfärger

Våra bottenfärger bidrar med betydande mängd koppar till våra kustvatten

Kopparhalten i ytvatten överskrider miljökvalitetsnormen i **85%** av våra kustvattenförekomster

Uppgrumling och spridning av sediment

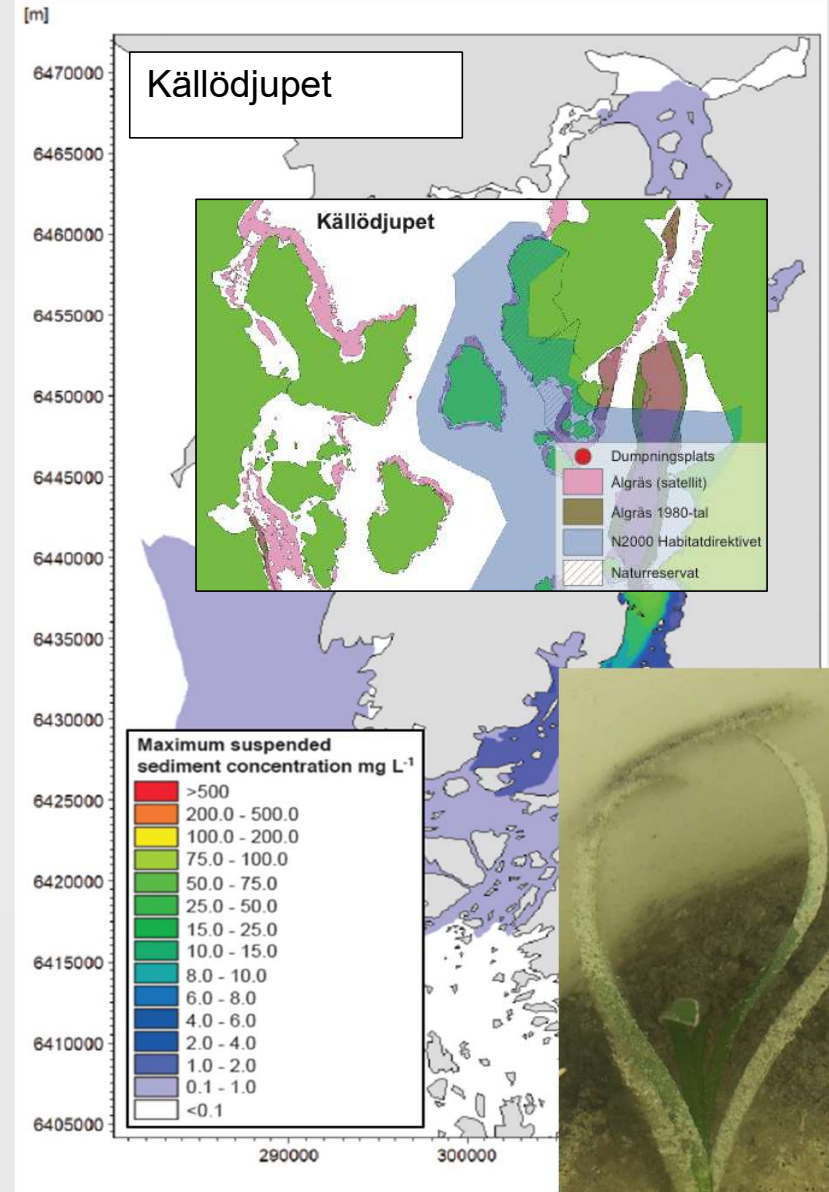
Ökar grumligheten i vattnet

Ökad sedimentation

Spridning av näring och föroreningar

Sediment sprids över 10km från dumpningsplats

PÅVERKAN FRÅN MUDDRING OCH DUMPNING

Skuggning

Bryggor minskar ljuset med 64-82 procent, flytbryggor skuggar mest

Designen spelar roll, flytbryggor leder till större förlust av Ålgräs jämfört pålade bryggor

Kumulativa effekter ger totalt förlust av 60 ha Ålgräs i Västra Götaland

